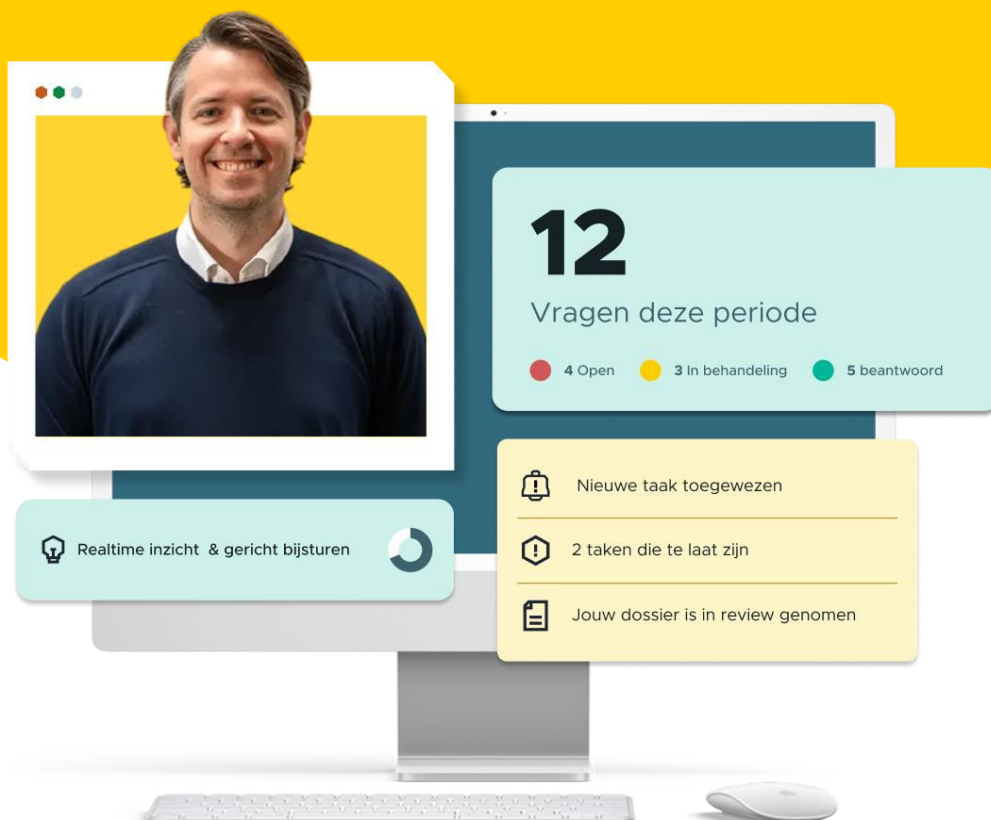

Whitepaper

SiSa zonder stress

Hoe continue dossiervorming verantwoording
voorspelbaar maakt

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Het SiSa-dilemma: herkenbare valkuilen	5
3. Van reconstructie naar registratie	7
4. De kracht van proces én platform	10
5. Continu 'in control' op SPUK-verantwoording	12
6. Conclusie	14

1. Inleiding

Gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen ontvangen jaarlijks steeds meer specifieke uitkeringen (SPUK's) van het Rijk. Denk aan regelingen op het gebied van de Woningbouw, sport, klimaat, onderwijs en inburgering. Elke regeling kent eigen voorwaarden, indicatoren en verantwoordingseisen. Om te voorkomen dat de accountant bij elke regeling een afzonderlijke controleverklaring moet afgeven is SiSa ingevoerd. De [Single information, Single audit-systematiek](#) (SiSa) is het instrument waarmee deze verantwoording plaatsvindt: één bijlage bij de jaarrekening, één controle door de accountant.

Wat als SiSa-verantwoording niet elk jaar opnieuw spanning oplevert, maar juist voorspelbaarheid en rust? Wat als het dossier niet achteraf wordt gereconstrueerd, maar gedurende het jaar vanzelf ontstaat?

In de praktijk blijkt die eenvoud van het SiSa-principe echter moeilijk te realiseren. Het samenstellen van de SiSa-bijlage is voor veel organisaties een intensief en stressvol proces dat in het voorjaar plaatsvindt, terwijl de onderliggende bestedingen, prestaties en vastlegging gedurende het hele uitvoeringsjaar ontstaan. Die kloof tussen het moment waarop het werk plaatsvindt en het moment waarop het dossier wordt opgebouwd, is de bron van verrassingen, herstelwerk en accountantsvragen.

Het aantal SPUK-regelingen groeit jaarlijks. De verantwoordingseisen worden complexer. Sinds de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2023 neemt de druk op aantoonbare naleving van regelingsvoorwaarden verder toe. Tegelijkertijd is SiSa-kennis in veel organisaties geconcentreerd bij een beperkt aantal mensen, en vindt dossiervorming plaats op basis van losse bestanden, e-mails en persoonlijk geheugen.

Vanuit deze vraag hebben [EQili](#) en [Exilo](#) hun strategische samenwerking verbreed naar het SiSa-domein. EQili biedt het SaaS-platform dat het dossierproces aanstuurt, monitort en borgt. De SiSa-360 aanpak van Exilo zorgt voor de inhoudelijke procesinrichting, werkprogramma's en organisatorische verankering. Samen bieden zij publieke organisaties een concreet antwoord op de groeiende complexiteit van SPUK-verantwoording.

Het resultaat: een SiSa-bijlage die niet langer het product is van een jaarlijks stressproject, maar het logische sluitstuk van een continu geborgd proces.

Sander Jonk
Directeur EQili

2. Het SiSa-dilemma: herkenbare valkuilen

Een vast patroon

In veel publieke organisaties verloopt de SiSa-verantwoording volgens een herkenbaar scenario. Ergens in februari of maart wordt de SiSa-bijlage 'opgepakt'. De controller of SiSa-coördinator verzamelt de benodigde informatie bij beleidsafdelingen, financieel adviseurs en uitvoeringsorganisaties. Vervolgens wordt in een kort tijdsbestek het dossier samengesteld, afgestemd met de accountant en opgenomen in de jaarrekening.

Toch ontstaan ieder jaar weer dezelfde knelpunten:

- Onduidelijkheid over wie eigenaar is van welke regeling en welke indicator.
- Beleidsafdelingen die pas laat worden betrokken en de gevraagde informatie niet paraat hebben.
- Bewijsstukken die achteraf bij elkaar worden gezocht, in plaats van bij de bron te zijn vastgelegd.
- Wisselende of onduidelijke verantwoordingseisen per regeling.
- Afhankelijkheid van één of twee SiSa-specialisten die het overzicht 'in hun hoofd' hebben.
- Aanvullende vragen van de accountant die piekbelasting veroorzaken op het drukste moment van het jaar.

Deze patronen zijn zelden het gevolg van onwil of gebrek aan kennis. De betrokken professionals zijn doorgaans ervaren en gemotiveerd. Het probleem zit in de inrichting en borging van het proces zelf.

Dossiervorming als jaarlijks project

Een belangrijk onderliggend vraagstuk is dat SiSa-dossiervorming in de praktijk wordt benaderd als een project. Een project heeft een begin en een eind, kent een tijdelijke organisatie en vraagt extra inspanning bovenop het reguliere werk. Bij een jaarlijks terugkerend verantwoordingsproces is die benadering niet logisch. Door SiSa-dossiervorming als project te benaderen:

- Wordt kennis onvoldoende vastgelegd en overgedragen bij personele wisselingen.
- Ontbreekt een structurele feedback- en verbetercyclus tussen uitvoering en verantwoording.
- Is er weinig ruimte voor standaardisatie en automatisering van terugkerende werkzaamheden en blijft de organisatie afhankelijk van individuele sleutelfiguren.

Het gevolg is dat rust en overzicht pas ontstaan na afronding van de jaarrekening, in plaats van gedurende het hele jaar.

Groeiende complexiteit

De uitdaging wordt bovendien groter. Het aantal SPUK-regelingen is de afgelopen jaren toegenomen, mede door decentralisaties en nieuwe beleidsdoelen op het gebied van klimaat, energie en arbeidsmarkt. In 2025

zijn er 333 regelingen vanuit het rijk en elke regeling kent eigen voorwaarden, indicatoren en verantwoordingstermijnen. Sommige regelingen vereisen financiële verantwoording, andere prestatie-indicatoren, weer andere een combinatie.

Tegelijkertijd is met de invoering van de rechtmatigheids-verantwoording de aandacht voor aantoonbare naleving van regelingsvoorwaarden verscherpt. SiSa-verantwoording raakt daarmee direct aan rechtmatigheid: als voorwaarden niet aantoonbaar zijn nageleefd, kan dit gevolgen hebben voor zowel de SiSa-bijlage als de rechtmatigheidsverantwoording. Die integrale samenhang wordt in de praktijk nog onvoldoende benut.

3. Van reconstructie naar registratie

Het balansdossier als spiegel

In de [whitepaper 'Een afsluitproces dat rust brengt'](#) beschreven EQili en Exilo een fundamentele verschuiving in het denken over de jaarafsluiting: niet het balansdossier is het startpunt, maar het proces dat gedurende het jaar plaatsvindt. Wanneer dat proces goed is ingericht, ontstaat het dossier als logisch resultaat: niet als reconstructie achteraf. Diezelfde logica geldt één-op-één voor SiSa-dossiervorming. De SiSa-bijlage wordt in veel organisaties benaderd vanuit het eindproduct: welke indicatoren moeten gevuld worden? Welke bijlagen verwacht de accountant? Welke bedragen moeten worden verantwoord? Deze 'terugredeneer-logica' is begrijpelijk, maar leidt ertoe dat dossiervorming pas start op het moment dat de bijlage moet worden ingevuld.

Het omdenken: niet de SiSa-bijlage staat centraal, maar het verantwoordingsproces per regeling. Wanneer dat proces gedurende het jaar structureel is ingericht, wordt het invullen van de bijlage grotendeels een afrondende handeling in plaats van een reconstructie.

Eigenaarschap per regeling

Een cruciaal element in deze verschuiving is het expliciet beleggen van eigenaarschap. Bij SiSa-verantwoording zijn doorgaans meerdere afdelingen betrokken: de beleidsafdeling die de regeling uitvoert, de financiële administratie die bestedingen registreert, en de controller die het geheel overziet. In de praktijk is vaak onduidelijk wie verantwoordelijk is voor het tijdig en volledig vastleggen van de benodigde informatie. Een effectief SiSa-proces vereist dat per regeling helder is:

- Wie de inhoudelijke eigenaar is (doorgaans de beleidsafdeling).
- Wie verantwoordelijk is voor de financiële vastlegging.
- Wie de kwaliteitscontrole uitvoert en wanneer.
- Wie het aanspreekpunt is richting accountant.

Door deze rollen expliciet te beleggen en vast te leggen, verschuift de verantwoordelijkheid van de SiSa-coördinator als alleskunner naar een gedeeld proces met duidelijke taakverdeling.

Van eindjaar-reconstructie naar lopende vastlegging

De kern van de procesverandering is eenvoudig: leg vast op het moment dat de informatie ontstaat, niet op het moment dat de bijlage moet worden ingevuld. Dit betekent concreet:

- Wanneer een besteding plaatsvindt, wordt de koppeling met de betreffende regeling direct vastgelegd.
- Wanneer een prestatie-indicator wordt gerealiseerd, wordt dit op dat moment geregistreerd met de bijbehorende onderbouwing.
- Wanneer regelingsvoorwaarden worden nageleefd, wordt het bewijs bij de bron vastgelegd, niet achteraf gereconstrueerd.
- Wanneer tussentijds een afwijking wordt gesignaleerd, wordt dit direct opgepakt in plaats van doorgeschoven naar het voorjaar.

Dit principe, registratie op het moment van ontstaan, voorkomt de jaarlijkse reconstructie en maakt het dossier inherent betrouwbaarder.

Koppeling met de rechtmatigheidsverantwoording

SiSa-verantwoording en rechtmatigheid zijn onlosmakelijk verbonden. De voorwaarden van een specifieke uitkering bepalen of bestedingen rechtmatig zijn.

Wanneer gemeenten en andere publieke organisaties niet kunnen aantonen dat aan de voorwaarden is voldaan, kan dit leiden tot terugvordering én een opmerking in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De toets op naleving van regelingsvoorwaarden vindt gedurende het jaar plaats, niet alleen bij de jaarafsluiting.
- Dezelfde bewijsstukken dienen zowel de SiSa-bijlage als de rechtmatigheidsverantwoording.
- De controller krijgt tussentijds zicht op risicoregelingen.
- Het gesprek met de accountant wordt inhoudelijker en gelijkwaardiger,

4. De kracht van proces én platform

De procesverandering die in het vorige hoofdstuk is beschreven, vraagt om twee dingen: een doordachte procesinrichting én een platform dat die inrichting ondersteunt, bewaakt en herhaalbaar maakt. Technologie zonder procesinrichting levert een mooi dashboard maar geen betere dossiers. Procesinrichting zonder tooling levert papieren afspraken die in de praktijk verwaaien. De strategische samenwerking tussen EQili en Exilo combineert beide elementen:

EQili: Digitale regie

- Gestructureerde taken en deadlines per regeling
- Workflow met afhankelijkheden en escalaties
  - Realtime dashboard per SPUK-regeling
  - Audit trail op document- en actieniveau
- Periodieke checkpoints (maand/kwartaal)

Exilo: Inhoud & verankering

- Standaard werkprogramma's per type SPUK
- Inzicht in de verantwoordingsvereisten
- Rollen- en verantwoordelijkhedenmatrix
  - Begeleiding bij volwassenheidsgroei
- Borging in beleid, werkinstructies en cultuur

EQili: digitale regie op SiSa-dossiervorming

Het [EQili-platform](#) maakt het SiSa-proces zichtbaar, bestuurbaar en herhaalbaar. Per SPUK-regeling wordt een gestructureerd werkprogramma ingericht met taken, verantwoordelijken, deadlines en afhankelijkheden. De controller beschikt over een realtime dashboard dat per regeling laat zien hoe ver de dossiervorming gevorderd is, waar knelpunten zitten en welke acties openstaan.

Belangrijk is dat het platform niet alleen de jaarafsluiting ondersteunt, maar ook periodieke tussencontroles faciliteert. Door per kwartaal, of bij voorkeur per maand, een checkpoint in te richten, wordt het SiSa-dossier geleidelijk opgebouwd in plaats van in één keer samengesteld. Elke actie wordt vastgelegd met een audit trail, zodat achteraf herleidbaar is wie wat wanneer heeft gedaan. Een dossier dat historie opbouwt. Doordat het dossier jaar op jaar in hetzelfde platform ontstaat, blijft de volledige historie per regeling bewaard.

Bij een nieuwe jaargang is direct zichtbaar hoe een regeling of indicator eerder is verantwoord en welke onderbouwing daarbij hoorde, bruikbaar als vertrekpunt en cruciaal bij meerjarige regelingen. Kennis zit zo in het systeem in plaats van in de hoofden van enkele specialisten.

Eén platform, één waarheid. In EQili komt de volledige SiSa-dossiervorming per regeling op één plek samen: bestedingen, prestatie-indicatoren, onderbouwing en correspondentie. Geen losse bestanden of mailboxen, maar één bron waarop controller, beleid, financiën én accountant werken. De accountant krijgt gerichte toegang en haalt de onderbouwende stukken zelf op, wat het heen-en-weer mailen en de piekbelasting in het voorjaar sterk terugdringt.

Exilo SiSa 360: inhoud, inrichting en verankering

Een platform rendeert pas echt wanneer het is ingebed in een goed doordacht proces en gedragen wordt door de organisatie. Exilo levert de inhoudelijke component: standaard werkprogramma's per type SPUK-regeling, inzicht in de verantwoording-seisen en een rollen- en verantwoordelijkhedenmatrix die duidelijk maakt wie waarvoor aan de lat staat. Met de SiSa-360 krijg je in alle richtingen volledig regie over de SiSa.

Daarnaast ondersteunt Exilo bij de organisatorische verankering: het (her)ontwerpen van het SiSa-proces, het afstemmen met de planning & control-cyclus, en het borgen van afspraken in beleid, werkinstructies en cultuur. Dit zorgt ervoor dat de procesverandering niet alleen op papier bestaat, maar ook in de dagelijkse praktijk wordt geleefd.

De combinatie

De kracht zit in de combinatie. EQili en Exilo versterken elkaar: het platform maakt de procesinrichting operationeel, en de inhoudelijke expertise zorgt ervoor dat het platform optimaal wordt benut. Het resultaat is een werkwijze waarin proces, inhoud en systeem samenkomen en waarin de SiSa-bijlage een logisch en betrouwbaar resultaat is van een continu geborgd proces.

5. Continu 'in control' op SPUK-verantwoording

Van jaarlijkse bijlage naar doorlopend proces

Wanneer SiSa-dossiervorming structureel is ingericht en digitaal wordt ondersteund, verschuift de focus. De SiSa-bijlage is dan niet langer het moment waarop alles samenkomt, maar het logische sluitstuk van een doorlopend verantwoordingsproces. De bijlage wordt in het voorjaar niet meer 'samengesteld', maar 'afgerond'; een wezenlijk verschil. Dit betekent concreet:

- Fouten en onvolledigheden worden per kwartaal gesignaleerd, niet pas in maart.
- De controller heeft tussentijds zicht op risicoregelingen met hoge bedragen of complexe voorwaarden.
- Bestuur en management kunnen eerder bijsturen als bestedingen achterblijven of voorwaarden niet worden nageleefd.
- De accountant treft bij de controle een dossier aan dat gedurende het jaar is opgebouwd, niet in enkele weken.
- Minder correctierondes, minder ad-hocvragen en minder piekbelasting in het voorjaar.

Hoe audit-ready is jouw finance team? Ontdek het in 5 minuten.

Doe de gratis Financiële verantwoordingscan (inclusief SiSa) en zie meteen waar je staat en waar de snelste winst zit.

Doe de scan →

Volwassenheid in stappen

Niet elke organisatie hoeft of kan direct naar het hoogste volwassenheidsniveau. Belangrijker is dat er een duidelijke ontwikkellijn is. Het volgende model geeft richting:

Niveau	Kenmerk	Beschrijving
1	Ad hoc	SiSa-bijlage wordt in het voorjaar samengesteld op basis van losse Excel-bestanden en e-mails. Sterk persoonsafhankelijk.
2	Basisafspraken	Er zijn checklists en een globale planning, maar eigenaarschap per regeling is onduidelijk en vastlegging is niet geborgd.
3	Gestandaardiseerd	Per regeling zijn taken, eigenaren en periodiciteit vastgelegd. Kwartaalmatige tussencontroles vinden plaats.
4	Digitaal ondersteund	Het SiSa-dossier wordt in het platform opgebouwd met workflow, audit trail en realtime voortgangsinzicht.
5	Continu verbeterend	Dossiervorming is integraal onderdeel van de maandafsluiting. Afwijkingen worden proactief gesignaleerd en opgelost.

Rust en voorspelbaarheid in de SiSa-verantwoording ontstaan vooral wanneer de organisatie minimaal niveau 3 of 4 bereikt. De stap van niveau 2 naar 3 is vaak de meest impactvolle: het moment waarop ad-hocafspraken plaatsmaken voor een gestandaardiseerd en geborgd proces.

Effecten voor de organisatie

- Organisaties die deze stap zetten, ervaren concrete voordelen:
- Minder stress en werkdruk rond de SiSa-verantwoording.
- Hogere kwaliteit en betrouwbaarheid van de SiSa-bijlage.
- Betere samenwerking tussen financiën, beleid en uitvoering.
- Minder risico op terugvordering door onvoldoende onderbouwing.
- Groter vertrouwen van bestuur, toezichthouders en accountant.
- Integrale aansluiting op de rechtmatigheidsverantwoording.

6. Conclusie

SiSa-verantwoording hoeft geen jaarlijks stressproject te zijn. De sleutel ligt in een fundamentele verschuiving: van dossiervorming als eenmalige reconstructie naar een continu, geborgd en integraal proces. Door eigenaarschap per regeling expliciet te beleggen, vast te leggen op het moment van ontstaan en periodieke tussencontroles in te richten, wordt de SiSa-bijlage een logisch resultaat van goed beheerste processen, niet het eindproduct van een sprint in het voorjaar.

De strategische samenwerking tussen EQili en Exilo biedt publieke organisaties een concreet en beproefd antwoord op deze uitdaging. EQili levert het platform dat regie, transparantie en borging faciliteert. Exilo levert de inhoudelijke procesinrichting, werkprogramma's en organisatorische verankering. Samen zorgen zij ervoor dat proces, inhoud en systeem elkaar versterken. Het resultaat: structureel geborgde SPUK-verantwoording, betrouwbaardere dossiers, minder piekbelasting en een organisatie die continu 'in control' is, niet één keer per jaar, maar maandelijks.

Wil je dit in de praktijk ervaren?

Volgens de [EQili-methode](#) hebben we de volledige set regelingen binnen enkele dagen ingericht en live, zonder intensieve voorbereiding. Eigenaarschap wordt belegd, taken en deadlines gestructureerd en het eerste kwartaal digitaal opgepakt. Daarmee is SiSa-verantwoording vanaf de start beheersbaar en aantoonbaar 'in control'.

[Plan een vrijblijvend gesprek](#) en ontdek wat dit voor jouw organisatie betekent.